

Lutki

za kubłarki a kubłarjow

2023 | 4

KAMJENJE NAM PÓWĘDAJA

METÓDA PÓWĘDACYCH KAMJENJÓW

Kamjenje z namolowanym motiwom mjenuja so powědace kamjenje. Kóždy kamjeń ma hinaši motiw, kiž zwobraznia wobsah stawizny abo zapříječe k wěstej temje, kaž na příklad wjedro abo počasy.

Wpěstowarnjach a zakładowych šulach wužívaja so powědace kamjenje za rěčne kubljanje a rěčne spěchowanje džéci - wosebje tam, hdžež so po pedagogice Marije Montessori džéla. Kamuški zasadźeja so při swobodnym powědaniu stawizničkow: nic jenož k ilustrowanju jednanja, ale tež jako podpěra při doďerženju wotběha znateje stawizny resp. jako nastork za dalši wotběh spontanje so wuwiwaceje stawiznički.

Pedagogiska fachowa móc spřihotuje powědace kamjenje z wobrazami, kotrež su za stawiznu trěbne. Powědar abo powědarka (pak pedagogiska fachowa móc, pak džéco same) je potom při powědaniu swojemu připoslucharstwu w prawym slědze prezentuje - wotpowědnje wokomikam, w kotrychž na kamjenju zwobraznjene motiwы w stawiznje wustupuja.

Džéci sej z pomocu kamuškow wotběh stawizny lěpje spomjatkaja, štož je mjez druhim z lěpšinu, hdžy ju pozdžišo ze swójskimi słowami zaso powědaja. Dalša móžnosć je, džéci namołwjeć, z pomocu kamuškow stawiznu wariěrować, jeje wotběh změnić abo dalše elementy zasadźeć. Wězo móža sej džéci tež z pomocu wobšérneho fundusa powědacych kamjenjow swójske kreatiwne stawiznički wumysleć.

W našej skupinskej rumnosći skladujeme powědace kamjenje w drjewjanym kaščiku. Dźěći sej jón přeco zaso rady samostatnje bjeru a natwarjeja sej k tomu džiwadło: Zestajeja stólczy za přihladowarjow a přeprošeja druhe dźěći na předstajenje. Potom wuzwoleja sej kamuški a powědaja spontanje wumysłenu kreativnu stawiznu.

Powědace kamjenje hodža so tež wulkotnje za wuknjenje cuzeje rěče. Wurazy so lóšo spomjatuju, hdźy so zwobraznjeja. Kamjenje móža so tež do ruki wzać. Tak maja dźěći haptiske dožiwjenje, słowa hodža »so přimnyć«.

Powědace kamjenje podpěruja zamóžnosće kaž:

- sebjewědomje
- kreatiwitu
- natwar a rozšerjenje słowoskłada
- rěčenje w cyłych sadach
- rěčenje před publikumom
- spomjatkowanje stawizny a wotběh jednanja

Powědace kamjenje – tak je zhotowiš:

1. Nazběraj wjacore płone a hładke kamjenje.
2. Wurjedź je z wodu a mydłom a daj je wuschnyć.
3. Pomoluj kamjenje z běłej acrylowej barbu a daj barbu wuschnyć.
4. Namoluj motiwy.
5. Fiksěruj molowanki z přewidnym lakom.

Hotowe su twoje powědace kamjenje!

Naša awtorka **Sarah Wićazec** je kubłarka jedneje z dweju Witaj-skupin w AWO-pěstowarni »Pjerachowy kraj« w Budyšinje. Powědace kamjenje wona sama zhotowja – po potrjebje tež za druhich. Jeli chceće metodu raz w swojim kubłanišču wuspytać, móžeće so rady tule naprašować: sarahwicaz@gmail.com

Serbske słuchoknihi za dźěći w pěstowarni a horće

CDje móžeće sej kupić

- w Budyšinje w Smolerjec kniharni
- w Serbskej kulturnej informaci (SKI)
- w předawaniščach na wsach, hdźež su knihi Ludowego nakładnistwa Domowina na předań
- online: www.domowina-verlag.de abo shop.sorben.com.

Słuchoknihi za šulske dźěći

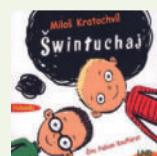

Hura, prázdniny!

powědančka wšelakich serbskich awtorow
wo prázdninskich dyrdomdejach

Šwintucha

dyrdomdeje »skućielow dobrych skutkow«
Michała a Filipa, awtor: Miloš Kratochvíl

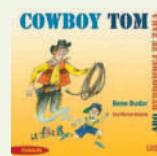

Ja kocor Stani

dwanaće dyrdomdejow kocora Stanija,
awtor: Ben Budar

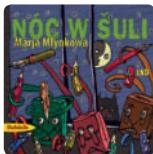
Cowboy Tom abo Dyrdomdeje ze zaka

słuchokniha ze stawiznu wo cowboyju
z wosebitymi kmanosćemi wot Bena Budarja

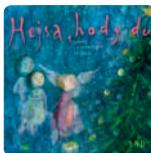

Nóc w šuli

powědančka za dźěći wot Marje Mlynkowej

Słuchoknihi za hodowny resp. zymski čas

Hejsa, hody du

stawiznički a spěvy wo adwenče
a hodzoch za džěći (wot 4 lět)

Šwintucha

dyrdomdeje »skućielow dobrych skutkow«
Michała a Filipa, awtor: Miloš Kratochvíl

Ja sym mała Sněženka

Mała Sněženka 2

Mała Sněženka 3

słuchohry ze spěwami wot
Bena Budarja, Měrćina Weclicha
a Hrjehorja Nawki (wot 4 lět)

Hodownikowanje

powědki a basnje za džěći z hodownej
hudźbu

Swět za durjemi

Słuchohra ze spěwami za swójbu wot
Dušana a Lubiny Hajduk-Veljko-vičoweje
(wot 8 lět)

Jank a Majka w njebiesach

słuchokniha wo dožiwyjenju džesów
na hodownych wikach, awtorka:
Dorothea Šołćina

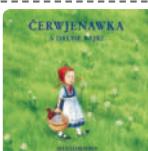
Słuchoknihi z bajkami

Serbske ludowe bajki

bajki čita bajkarka »ćeta Hana« alias Hanka Mikanowa, z hudźbu

Jank a Hanka a druhe bajki dżewjeć serbskich a druhich bajkow

Čerwjenawka a druhe bajki

słuchokniha z bajkami Grimmec bratrow a spěwami Marije R. Šołćineje

Rjana holčka, Dwanaće bratrow dwě serbskej bajce, čitanej wot Jurja Kocha, z hudźbu Matthiasa Kießlinga

Słuchoknihi ze stawizničkami za mjeňše a wjetše džěći

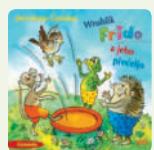

Myška Madlenka

najrjeńše powědki Marje Krawcec, znate z rańšich džěćacych wusyłanjow Serbskeho rozhłosa

Wroblik Frido a jehopřečeljo

scenisce čitane stawiznički z wroblikom Fridom wot Jěwy-Marje Čornakec

Knot Knut a honač Bobi

słuchokniha ze stawiznomaj Jurja Kocha wo knoče na zahrodze bura Žura a honačomaj na dworje wowki Katy-Marki

Sceniske předstajenje spěwa »Pastyrjo, hladajče« za hodownu hru

(noty hlej Lutki 4-2023 str. 12)

Česki hodowny spěw z Kyrkonošow je dialog mjez jandželom a pastyrjemi, kotryž hodži so scenisce předstajić a derje do hodowneje hry zaplesć. Solo jandžela a chor pastyrjow so wotměnjejo spěvatej. Spočatnje steji jandžel při žlobiku, pastyrjo sedža na boku.

Wuhotowanje:

- kostimy: křidle a běły woblek jandžela, klobuki, kije a »jednora« drasta za pastyrjow
- Betlehemska scena: žlobik z klanku Jězusdžěćatka, Marija a Józef, wóslik a woł jako figury abo »němi« hrájerjo
- hwězda (pak na kiju abo třidimensionalna) nad Betlehemskej scenu

instrumentalny přewod:

klawěr abo gitara (harmoniski přewod), piščalka abo husle (melodija)

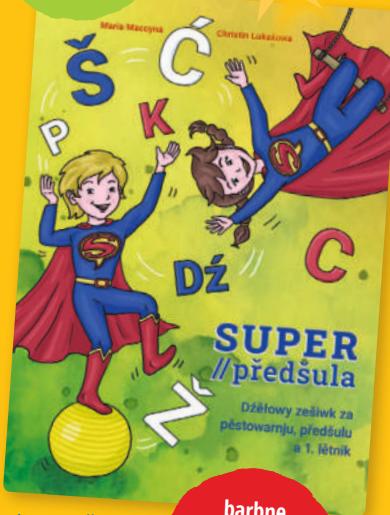
	spěv	scena
jandžel:	1. Pastyrjo, hladajče, w Betlehemje hwězda je. : Jeje swětlo nas tam wjedže, jeje swětlu sčěhujče. :	přiwobroći so pastyrjam, pokaza na žlobik a potom na hwězdu a naposled pokaza z jednej ruky na hwězdu, mjeztem zo z druhej k žlobikej kiwa
pastyrjo:	2. Što da je? Štó ty sy, zo nas wołaš we nocy? : Čehodla ty spać nas njedaš, jandželo, ty křídlaty? :	stanu, ruku k čołu, nad wočomaj (hladajo, so džiwajo), pokazaja na jandžela, ruce z dlónjomaj horje, ramjeni sukać, prašace mjezwoča
jandžel:	3. W žlobiku, na slomje leži džěćo małuške. : Runje džensa wo połnocy narodžił so Zbóžnik je. :	pokaza na žlobik, imaginarne džěćo w rukomaj koleba; běži wokoło Betlehemskeje sceny
pastyrjo:	4. Wołanje słyszmy, na puć so nětk podamy. : Ćehnjemy do Betlehema, Zbóžnika tam witamy. :	na jandžela pokazać, potom ruku k wuchu a při tym nygać, so mjez sobu k žlobikej přikiwać, naposled pomału k žlobiku kročić

NOWE

SUPER předšula

Džěłowy zešiwk za
pěstowarnju,
předšulu a 1. lětník

Logopeda Marija Maccyna a grafikarka Christin Lukašowa stej wuwiłoj nowy předšulski zešiwk z mnohimi zwučowanjemi za spěchowanje kognitivnych a motoriskich kmanosćow, kotrež su za wučbykmanoś džěci trěbne. Nimo toho namakače za Waše džělo w dnjowym přebywanišču wobkedžbowanski formular a zwučowanja za runowahu a skručenje sebjewōdoma.

barbne
wobrazy,
brošura, 96 s.,
7,00 €

Skazajomne pod christin.lukas@gmx.de abo na předań

- w logopediskej prakſy Marije Maccyneje, Pančicy-Kukow
- pola šwalče Petry Kupcyneje, Worklecy
- pola Staršiskeje iniciatiwy Radwor z.t., Diana Mejnowa

WITAJ

Rěčny centrum
Rěčny centrum
Sprachzentrum
Language Centre

LUTKI – 22. lětník

Cykłowne zhotowjenje:

Domowina – Zwjazk Łužiskich Serbow z. t., Rěčny centrum WITAJ

redaktorka:

Weronika Butendeichowa

Rěčny centrum WITAJ

Póstowe naměsto 2,
02625 Budyšin

telefon: (0 35 91) 55 04 00

e-mail:

sekretariat@witaj.domowina.de

fota: Peter Becker (titul); Sarah Wićazec (str. 2–3); LND (str. 4–6); Christin Lukašowa (zadnja wobalka)